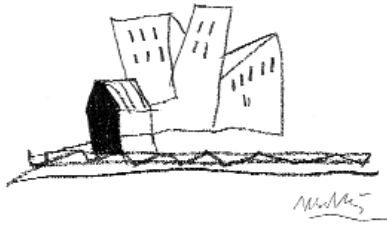

la pedra s'ha fet alta

*Papers de Versàlia, N° Call
Tardor 2002*

« *Papers de Versàlia* »
Plaquettes de Poesia

Marcel Ayats, Josep Gerona, Pere Gil i Ramos, Esteban Martínez,
Quilo Martínez, Francesc Reina, Josep Maria Ripoll

Casa Taulé
Carrer de Sant Joan, 35 Sabadell - 08202

la pedra s'ha fet alta

Il·lustració de la portada: Pep Sallés

Papers de Versàlia, N° Call

*Dediquem aquesta plaquette
a Rodrigo Martínez*

*Al número Blau expressàvem el nostre desig que
Papers de Versàlia arribés algun dia a ésser un espai
de trobada. És en aquesta línia que hem convidat
avui diferents poetes a escriure, en el seu estil propi,
sobre un tema comú: la ciutat.*

La ciutat, de vegades, dibuixa només l'esquelet, ferm o fràgil, de la seva gent. D'altres, el temps i la història li han permès crear teixits més complexos, la musculació del seu tarannà i el corrent sanguini que la fa més dinàmica i vital. Només en algunes ocasions, i no per sempre, la ciutat té ànima. Perquè aquesta no ve donada ni pel pas del temps ni per les vicissituds històriques. No és immanent ni tampoc un do gratuït. Necessita gestar-se.

L'ànima no és patrimoni de les grans ciutats monumentals on –seguint Blai Bonet– la pedra s'ha fet alta, d'aquelles que han gaudit de temps de glòria o patit les ferides i cicatrius de l'ambició o de les conspiracions dels homes. No és tampoc patrimoni de les ciutats més extravertides ni de les intimistes. L'ànima ciutadana no exigeix condicions prèvies però mai no és acomodaticia. Per això ningú no pot preveure quines ciutats tindran ànima i quines no. En ocasions un passeja per un parc sense coloms ni arbres d'ombres generoses, ni mosaic de llums a l'herba, ni brolladors d'aigua i l'ànima de tot el que no hi és ens amara de nostàlgies. Altres vegades un sol home, que pateix l'horror vaqui sota un pòrtic barroc, o la dona que ven rosaris a una cantonada de Manhattan o les veus esteses als patis interiors de Roma o les olors de les espècies del mercat de Tànger o la cridòria del vi a les tavernes ens donen testimoni d'unes ciutats que, amb èxit, gestaren les seves pròpies ànimes. Però no sempre les ciutats són conscients que, contràriament al que hom pensa, no són immortals, les ànimes. Alerta! Requereixen l'ànim col·lectiu, no tan sols dels poetes.

A Robert Ferrer

FAT

Curulla de parracs,
la passa demana horitzó
i entoma atzucacs.

MATTINA

Arreu on giro el cap,
campanes d'esbarzer
m'eixorden els ulls!

CUGULA

Cuando el amor no existe
la verdad se revela.
César Simón (1932-1997)

Allà on no hi petja l'abraçada,
pertot,
ràpidament s'hi escampa l'asfalt.

CIUTAT INCERTA

1

De nit, el bastó
marca l'itinerari.

2.

A les fosques,
pacto amb el corb
el nom de la ciutat.

3.

La nit renta els estels
i amaga les aranyes.

4.

Endreço l'horitzó
a l'infern de l'armilla.

5.

Tinc por de la llum.

CAMÍ D'ENLLOC

Sempre que travesso
un carrer solitari
penso que m'atropellarà
un cotxe invisible.

LLOSTRE

El so d'un rellotge
reblia la cambra,
i, en un silló,
la pensa lacònica
d'un vell moribund
talment s'esvania
damunt el vellut.
Sorgien imatges
quasi oblidades:
un aparador
de llapis Staedler,
el passeig de plàtans
camí de l'escola,
uns quaderns vermells.
Llavors, l'endemà
passa lentament
enmig d'uns quants núvols
i, en saber clos
el cercle del dia,
la ment s'envolà
subtil pel celatge.

BARCELONA CENTRE

Carrer del Paradís
breu com una sentència.
Aquest àmbit no fa pel vianant apressat:
davall de l'enllosat reposen
despulses de ciutadans del primer mil·lenni.
Vespreja.
Set tocs de bronze ponderen l'hora foscant.
Dos cossos s'amanyaguen
amb recíproques tendreses tàctils
dempeus a l'enllosat del carrer Paradís.

Ha passat el darrer bus
i la nit s'encalma.
Creix el silenci impàvid.
Seria ineficaç una sirena mòbil
cap a l'interior de la quadrícula.
La nit és tal
que s'imposa a qualsevol urgència.
De sobte, l'alba.

La ciutat és àvida d'horitzons.
Tanmateix qualsevol horitzó és il·lusori
perquè darrere seu
sempre n'hi ha un altre.
Clares vegades
la ciutat proposa límits:
de fer-ho gaire sovint
deixaria de ser contemporània.

I estimar-se malgrat tot,
treure importància al soroll
de l'ombra no coneguda
del caminar del veí,
oblidar-se dels judicis
que anem perdent cada dia
-les idees pel raval
i els actes per l'avinguda-,
que som tan poqueta cosa
que no podem ser fidels
ni al got de llet del matí,
que l'engranatge belluga
i al capdavant només som
màquines de fer diners,
consumisme, consumits
i consumé de capvespre,
i una mica de ciutat,
menys quan en fugim dissabte
com si ens fes por l'ull terrible
del piset en solitud,
o la queixalada dura
d'un qualsevol i presumpte
beatus ille fantàstic
sense cap altre edifici
que el niuet del nostre amor.
I estimar-se malgrat tot.

Pura acció

 aquest res fer.
El túmul del poeta
amida el fremir del temps:
soterrat de neu.
Descobreix
per descobrir-te.

Fast el passeig
de mirades. ¿On habita
el miratge de la teva?
Silenci de pedra seca.

Fronda de til·lers:
camins inventats per
aconseguir la llum.
Un gest et reconcilia
amb la vida: sense
perquè.

POBLE

(amb) (ultra) (sense)
(malgrat) (fins) (per)
(entre) (segons)
començar (a) voler més
passar la mà
(per) les plomes negroses
(de) les fotges secretes
(enmig de)l canyissar,
que els llavis (per)
la rancúnia (de)ls
teus epitelis

ells, les fotges tenen
una envolada digna:
corren, clapotejant,
uns quants metres a flor
d'aigua (per) agafar
embranzida i poder
enlairar el pes

fan com aquell que va
caminar (sobre) el llac
de Tiberíades

Cuando la baquelita, el cartón
y las figuras de plomo,
sin pérgola ni tenis.
Cuando el abuso, el miedo y la mentira
los sueños piedras,
la luz y la razón opacas.
Cuando la música banderas,
sollozos que empañaban
cristales de olor a lágrimas glaciadas,
había quien vivía
de oír el ruido áspero y obscuro de las sombras;
otros lo hacían
entre la incierta y perfumada
espuma del deseo, como si fuera posible.
Entonces nació yo.
Yo nació la noche que murió Pavese.

PASSEIG NOCTURN

La solitud del pàrking subterrani
em fa trèmer, per escala dubtosa.
En sortir-ne, places mudes
clapades de rocalla m'amortallen.
Lluna silent passa fent
recompte de llaunes buides,
vides rebregades, restes de festa.
Malgrat osques, la navalla
mai no deixa d'encisar-nos.
Rere cada llindar, fulla gelosa,
llueix un escut d'or al mànec negre.

ROSA D'IVORI

No li diguis més gleva rovellada,
ara s'ha refet: mare pionera,
renova la sang.
Fa créixer un nadó i està exultant,
el veu ja capalt, revoltant rotllanes.
Malucs obstinats fan brogit de rambla,
amb braços arbrats estenen llençols,
amb flocs de cabells embussen sifons.
A mar baixaran i sense esbaldir-se.

LA CAIGUDA DEL FÈNIX DE GÀSPER MORELI

... a la porta de Santa Maria Novella
jeu l'honorable Scardanelli,
amb la forma d'un semi perfil
exuberant, puja i baixa
els esglaons de la memòria,
les tenebres d'un somni esquerdat,
sempre mendica a contrallum,
per les architectures de l'oració,
o ven melodrames a cent lires,
i a tothora udola, unes passes
més enrera dels seus gossos,
de jove vetllà la ciutat,
i els conreus de l'art, avui
desitja llençols blancs de cotó
per descansar, el cicle de l'oblit,
-sóc la creu d'Scardanelli!-,
em crida i resto al seu costat,
i mendico, i reso un poema,
interromput pel xiulet de l'últim
tren, i me'n vaig, errant carrer
amunt, o avall, segons escaigui,
quan deixi de passar, només el gest
d'Scardanelli em plorarà, encara
guarda a la memòria gestos èpics,
a la Galleria degli Uffizi
donc la llibertat al Fènix,
i em perdo entre pinzellades
de calúmnies i lloances,
i fantasiejo que sóc el pinzell
de Botticelli, i la multitud
m'aplaudeix, i quan surto
al carrer, la nit m'atrapa...

MEMORIAS Y CALLES

Distancias,
cuerpos enmallados
sin memoria.
*
Para el tiempo,
el mármol
y su sueño dormido dentro.
*
Rehén de los nombres,
olores, calles sin memoria
el lenguaje del miedo.
*
Mira,
las rutas han desaparecido,
caminas sobre tu rostro.
*
En las calles
se deslizan las sombras
de los rostros
que nos han devorado.
*
El sonido de un encuentro:
algo que se cierra
sobre sí mismo.
*
Muy adentro
las impuras selvas
nos sofocan.
*
El miedo
disfrazado de sombra
repite el desierto.

NOCTURNO

Fugaces, los pasos deletrean la biografía
de un hombre sin memoria.
En la noche, los pájaros vuelcan la sombra
del ciprés sobre la piedra
con caligrafía aún insegura, dudosa aún,
y se hace difícil al ojo humano
leer los presagios que ésta augura.
Anda el hombre con los pies dormidos.
Ningún recuerdo le reclama en las calles
un descanso -en la desangelada penumbra
se hospeda un olvido moroso de otro tiempo-
ni una lágrima tampoco
la plaza, que ya no tiene a nadie.
Camina como ronda la luz, una y mil veces,
la pincelada de un insecto. El viaje
lo lleva a una noche más oscura.
Muchos años hace que la ciudad
cerró la palma de su mano
y le negó la caricia de sus fuentes,
o el roce indiscreto del labio del agua
cuando de un beso sofocó-¡feliz atrevimiento!-
la soledad más triste: la más pura.

DISTANTE

Caminando obligado por estas calles viejas
y a pesar del calor de la savia bebida,
imposible es dejar la carga en tierra,
sigo sonando extraño
y ajeno se hace el pan,
ajeno el vino.

Por las calles repletas de miradas
llevo la soledad por equipaje.
Poeta sin palabras,
como una gota de lluvia perdida en la tormenta
voy andando caminos para seguir andando.

La ciudad está habitada por sonrisas
y cada esquina es un lugar de encuentro;
pero sí el paso es triste
triste es la acera
y las puertas cerradas, las persianas caídas
hacen lento el andar,
amargo el beso.

Poema sin final
verso inconcluso
nota suelta caída de partitura añeja
guitarra muda
canción desafinada
así voy caminando
arrastrando un baúl de ausencias y distancias.

Por las calles repletas de miradas
llevo la soledad por equipaje
intentando avanzar
bebiendo olvido.

ROMA

Lo fugitivo permanece y dura
en estas aguas que el amor invierte
hacia su manantial corriente arriba.
Son las aguas de un tiempo empantanado.

Mueren para nacer. Pero son otras
las que apagan la sed de los humanos
y remontan la historia entre estas calles
de tierra y de adoquín y de cemento.

No muy lejos de aquí vive la estirpe
de un venerado anciano que reprueba
a los devotos del amor furtivo.

Te miro ahora y tú, que no me miras,
deshaces en el río mi reflejo
y tal vez soy, en tu ciudad, eterno.

Todavía están las hojas de los plátanos.
No ha pasado el vehículo del consistorio,
ni sopla el aire, ni pasan corriendo los niños.
Están los árboles en pie, borrachos
como hombres rígidos en un teatro
con esas maneras falsas de la comedia,
el pelo desmadejado, la boca torcida.
Se acompañan, a sus pies, de pequeñas motos
papeleras, farolas, cabinas, carteles
donde se leen los sucesos de mañana,
o quizá de ayer, qué importa ahora.
Unos pisos arriba, un hombre insomne toca
el interruptor de la luz que no levanta.
Fuma. Lleva un pijama azul. Mira:
ese desgobierno obscuro de las copas,
cubiertas por un ligero desdén de otoño.
Se apoya contra el marco de la ventana,
cruje la madera modernista de la finca
que cree haber oído la voz callada del hombre
diciendo,
todavía están las hojas de los plátanos.

PLANIMETRIA

A Joan Vilacasas

Esclaten les ciutats en geometries:
línies, cercles, zig-zags, organitzats
per la mà que en disposa els entrellats
i que en marca els relleus i les estries.

Rectangles o quadrats les nits i els dies,
els carrers, laberints allargassats,
es perden, blaus, verds, ocres, en els fats
de ser afilats perfils, cantons, on tries

rutes per on rellisques amb els ulls.
Viatger despert que mons nous sempre aculls,
defuges llocs comuns i et perds per rases

de rectes, de traçats, d'estrets embulls
inèdits en els plànols: sols esculls
mapes de l'univers d'en Vilacasas.

entrada de mossèn cinto a la ciutat de jerusalem

el mot muntanya que li barra el rostre conté unes lletres que
formen un panorama de muntanyes, costabona, les
esquerdes d'en rojà, pla guillem i marialles, lleugerament
superposades, però els gegants dormen ara un son sense
honor, en la neu són un simple embalum que es regira de
tant en tant

FRAGMENTO

Fuimos, en breves horas,
de nuevo, peregrinos extraviados
en las piedras y el aire
húmedo de diciembre
en la vieja ciudad. Habíamos vuelto
a las calles en las que, muchos años atrás,
también nos extraviamos y encontramos
en la piedra y los signos
respirantes: el río,
los arcos azotados por la lluvia,
las aguas en la oscura duración
del ser del agua, no las aguas mismas,
las aguas confluyentes del reencuentro.
En las salas vetustas, casi a oscuras,
hallamos una imagen, no en un sordo jadeo,
el abrigo visible, tangible, de una imagen,
una mujer que descansaba
junto a un reloj, a solas, parecía
acariciarlo, unida, fundida a su presencia,
una Donna pintada en su interior doméstico,
un ámbito sellado, de pacíficas brasas,
secretas, inmortales, en la sala en penumbra.
Sonaba, afuera, el ruido del granizo.
Y nos reconocimos en aquel interior.

Volvimos al hotel,
a media tarde.
Aún no estaba encendido el alumbrado.
En la piazza, con familiar destreza, un grupo

de hombres y de mujeres desplegó
un pequeño mercado, con farolillos súbitos
de gas sobre los prietos mostradores.

Y de allí salió un corro
que bailaba al sonido de una sencilla música.
En el balcón, envuelto por el frío,
yo miraba aquel corro
bajo el rumor de las constelaciones,
las manos enlazadas, los pies en una hipnosis,
un baile hasta los pliegues incógnitos del tiempo.

TRÍPTIC

1.

Quina és aquesta norma natural
que m'enrevolta de dia i de nit?
És una fulla dalt un fanal,
és una rosa dins una bústia
i una amanida sobre l'asfalt.
Saps que el pas de zebra sempre s'allarga
quan els al·lots van a dinar
i és el teixir d'una memòria
el teu semàfor amb mans de sal.

2.

Tens dones als cantons
que esperen mastegant
la suor de la vida
i cans amb cascavells
que espanten les rates.
Tens dones que s'esperen
a la tarda d'un diumenge
i tanmateix es desesperen,
al cantó de les vuit,
davant la busca en punt.

3.

Les persones se'n van,
però les portes queden
i obren la vida
a altres mans.

TODO PARECE INDICAR

Todo parece indicar
que vamos a resolver
ciertas cuestiones pendientes,
que la voluntad podrá al sentimiento,
a la animadversión de ambos pueblos,
al odio que te tengo.

Puede que me ayude si vienes a cenar,
si me dices que fue sólo un error,
que pondrás remedio, que intentarán forzar
una solución negociada al conflicto.

Ninguna medalla, perdimos,
como siempre, con la cabeza bien alta,
todo transitorio, desarticulado
un comando en Vizcaya,
esperanzas en la cumbre,
asesina, es nombrado, está previsto,
es posible, debería
comprar un buen vino,
hacer la cama, preparar la cena,
asistir a la reunión de vecinos,
ya no sé dónde estás, con quién te acuestas.

Lluvia en unos días, colapsada la autopista,
hay aspectos positivos en la conversación,
la mitad de los adolescentes nunca lee,
plan de apoyo, son las doce ya,

tampoco vendrás hoy, buenas noches,
eso es todo y así te lo he contado.

Parece que sin ningún género de dudas,
y mientras sea posible,
todo parece indicar
que seguimos pendientes.

Marcel Ayats
Josep-Ramon Bach
Jordi Badiella
Anton Carrera
Roc Casagran
Antoni Clapés
Jordi Domènech
Jorge Gay
Josep Gerona
Pere Gil i Ramos
Rosa Lentini
Esteban Martínez
Quilo Martínez
José María Micó
Francesc Reina
Josep Maria Ripoll
Joaquim Sala-Sanahuja
Andrés Sánchez Robayna
Jaume Vidal Forteza
Jordi Virallonga

Amb la col·laboració de:

Alliance Française

Llibreters de Sabadell:

Llibreria Tècnica

Llar del Llibre

Llibreria Sabadell

Kronos

Llibreria Paes

Aquesta plaquette s'ha acabat d'imprimir a Sabadell el dia 19 de novembre del 2002, a l'obrador de Grafmar, amb un tiratge de 600 exemplars.

CASA TAULÉ